

Ekumenická bohoslužba na Šumavě, 17. 9. 2011

Žalm 24,1: *Davidův; žalm. Hospodinova je země se vším, co je na ní, svět i ti, kdo na něm sídlí.*

Vážení přátelé,

před časem jsem četl o výzkumu, který proběhl ve Velké Británii. Jednalo se o odborný výzkum podmínek lidského života na zemi. Jednoznačným výsledkem celého výzkumu bylo: Žijeme si nad poměry! Rychle spotřebováváme, šíříme znečištění a ničíme „přírodní kapitál“, na kterém závisí lidský život. Pro mnoho lidí začíná být ochrana přírody něčím důležitým. Pro nás křesťany by to mělo být naprostou samozřejmostí. Pokud to k našemu životnímu stylu nepatří, potom jsme na cestě hříchu.

Německý reformátor Martin Luther říkal, že jednou z nejúžasnějších knih je kniha Genesis – 1. Mojžíšova. Měl pravdu. Biblická zpráva o stvoření vesmíru, Země, přírody i člověka je fascinující. Podle této zprávy Boží stvoření bylo dobré. Krása stvořené přírody něco vypovídá o kráse Boha.

Člověk dostává od svého Stvořitele úkol. Gn 1,28 A Bůh jim požehnal a řekl jim: „*Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe.*“

Bůh překvapivě svěřuje svůj výtvar, své stvoření do péče člověku. Lidé mají být správci, mají si svět a přírodu podmaňovat. Mají na zemi dobře hospodařit a pečovat o ni.

Stvoření patří Bohu (Dt 10,14): *Hle, Hospodinu, tvému Bohu, patří nebesa i nebesa nebes, země a všechno, co je na ní.* Země patří Hospodinu. Velmi mě zaujalo, že podle Bible země nesmí být trvale prodána, protože patří Hospodinu (Lv 25,23): „*Země nesmí být prodávána bez práva na zpětnou koupi, neboť země je má. Vy jste u mne jen hosté a přistěhovalci.*“ Z toho všeho vyplývá, že člověk není majitel. Je na zemi správce, hospodář. Země patří Hospodinu.

Jako křesťané nesmíme dělat jednu závažnou chybu. Nesmíme se soustředit pouze na vztah k Pánu Bohu, ke Kristu. Důležitý je také vztah k lidem a důležitý je také vztah k zemi, k přírodě.

Do vztahové souvislosti patří také ostatní část stvoření, příroda. Tak jako člověk potřebuje vztah k Bohu, směřovat svůj život k bytosti, která nás přesahuje, tak potřebujeme i mezilidské vztahy. Podobně člověk potřebuje vztah ke stvoření, k zemi, k živočišné a rostlinné říši, k přírodě. Nemůžeme žít plnohodnotný život bez vztahu k Bohu, k lidem, ale také bez vztahu k přírodě.

Náš vztah k přírodě je v Bibli vymezen slovy **podmanit, panovat, obdělávat a střežit**. Země patří Bohu a my ji nesmíme zničit. Globalizace, kromě toho negativního, má jeden kladný vliv. O přírodě toho nyní víme mnohem více, a sice v širších souvislostech celkového pohledu. Víme, že např. vypouštění oxidu siřičitého do atmosféry má devastující vliv. Víme, že nebezpečné jsou skleníkové plyny, např. freony. Nebezpečím je devastace deštných pralesů v Brazílii. Znamená ohrožení i našeho ovzduší. Víme o mnoha dalších nebezpečích. Jak na to budeme reagovat? Člověk má začít vždy sám u sebe. Jak zacházím s elektrickou energií, s palivy, jakou preferuji dopravu, jakou preferuji stravu, jaké věci si kupuji? Snažím se neškodit přírodě, nepřidávat do kotle další polena?

Ve Velké Británii si to již spočítali. Každý Brit užívá tolik zdrojů, produktů a energie, že kdyby to tak dělal každý člověk na světě, potřebovali bychom 3 x větší zeměkouli.

Na nejrůznějších světových konferencích a fórech zaznívá, že konzumní životní styl je výrazem lidské chamtivosti. Před dvěma lety jsem se zúčastnil rozhovoru s vedením Evropské unie o hospodářské krizi. Jednoznačná shoda panovala v názoru, že hospodářská krize je důsledkem lidské chamtivosti. Křesťan by tam pouze doplnil – je to důsledek lidského hříchu.

Pán Bůh naší generaci daroval velkou milost. Již více než 60 let jsme ve své části světa neměli válku. Ano byly problémy, ale nebyl zde skutečně hlad a skutečná bída. Takové problémy a lidská utrpení je možné vidět především v některých rozvojových zemích světa. Lidé trpí, protože jim např. velké lodě v jejich tradičních rybářských vodách vylovily téměř vše živé. Lidé trpí, protože nějakým způsobem byla zdevastována příroda, mizejí lesy a s nimi mnozí živočichové.

Jde nám o Šumavu. Jde nám o zachování její krásy. To není ale jen záležitost Šumavy. To je záležitost vlastních postojů a vyrovnání se s otázkou, jak chránit naši planetu, jak spravovat, jak hospodařit.

Je vždy nejlepší začít sám u sebe a provést audit svého života. V Žalmu 24,1 je napsáno: „**Země je Pánova a vše co je na ní.**“ To znamená, že také Šumava patří Bohu. On je Stvořitel, On je v Ježíši Kristu Pán. Bůh se jednou bude každého z nás ptát, jak jsme hospodařili, jak jsme pečovali. A Pán Bůh se nedá zkorumpovat, nedá se obelstít, podvést či ošálit.

Krise životního prostředí je předně duchovní krizí. Na našich postojích se ukáže, jak to ve skutečnosti s přírodou myslíme. Jsme zodpovědní za stvořený svět a začínat musíme vždy na své zahrádce, ve svém okolí. Někdy pozoruji, jak si někteří lidé staví veliké domy a tyto domy obeženou vysokou zdí. Jakoby jejich dům byl jejich hrad. Některým jako by nezáleželo na druhých, jsou ve svém mikrosvětě za vysokou zdí a málo se starají o své okolí. Co je to ale platné, když i oni potřebují dýchat vzduch jako druzí? Co je to platné, když potřebují vodu. I náš mikrosvět, naše zahrádka je součástí země, celého Božího stvoření. Jak myslíme na své děti a vnuky? Jaký bude vzduch během několika let? Jaká bude voda? Jaké bude životní prostředí?

Vztah k Bohu je spojen se vztahem k zemi, k přírodě. Příroda je náš společný dům, naše společná zahrada. Na tomto světě se plavíme na jedné lodi. Globalizace nás naučila vnímat svět jako jednu velkou vesnici.

Vztah k přírodě, zde konkrétně vztah k Šumavě a její kráse je barometrem našeho vztahu k Bohu a také barometrem našeho lidství. Na tomto vztahu k zemi, k přírodě, k životnímu prostředí se ukáže, jací jsme, jak bereme vážně Boží pověření, které zaznělo k prvním lidem. Na tomto vztahu se ale i ukáže, jaký máme vztah jeden k druhému a ke svým dětem, k těm narozeným i k těm, které se mají teprve narodit.

Boží stvoření prošlo svým vývojem a do světa zasáhl lidský hřích. Příroda je tímto hříchem porušena. Objevují se různé výkyvy, objevují se přírodní katastrofy. Některé jsme způsobili sami v této zemi, jiné se udály někde daleko, ale dnes už víme, že to má vliv i na naší zemi. Od odborníků se čeká, že budou hledat nejlepší cesty k ochraně životního prostředí a přírody. Za to se modlíme, aby lidé měli prozíravost, aby byli neúplatní, poctiví a čestní. Některé složité věci není snadné vyřešit. Je to hledání, je za tím zápas, spolupráce. Proto zkoumejme dnes své motivy, snažme se porozumět jeden druhému, hledejme společnou cestu, ne proto, aby některá strana vyhrála, ale proto, abychom naplnili svěřené poslání a byli dobrými hospodáři svěřené přírody. Příroda dnes na mnoha místech naší země potřebuje naši rozumnou pomoc, naši ochranu. Příroda je živý organismus, který trpí, podobně, jako zde na zemi někdy trpíme i my.

Mým úkolem je podtrhnout, že Bůh se nás nevzdal, nezatratil nás. Do tohoto znečištěného a porušeného světa poslal svého Syna Ježíše Krista. Bůh v něm přišel na tento svět, aby byl ukřižován za lidský hřích. I za hřích vztahu k zemi a Božímu stvoření. A přišel proto, aby nám pomohl provést audit našeho života, našich rozhodování, naší motivace. Přišel proto, aby nám špatná rozhodnutí, nepravdivé informace, nenávisť ke druhým odpustil a odňal. Zatím nám ještě dává nové příležitosti hospodařit, pečovat čestně a poctivě. To také v příštích dnech čiňme s tím vědomím, že naše zahrádka, naše okolí je součástí zahrady celosvětové. Jak nesmyslné je hledat pouze svůj vlastní prospěch. Myslet na nějaký svůj sobecký cíl. Špatnými rozhodnutími budeme trpět všichni, a jestli svět přečká, potom důsledky ponесou naše děti. Jaké životní prostředí jim předáme? Skutečné pokání se musí dotknout našeho vztahu k Bohu, k jeho stvoření i k lidem.

*Pavel Černý, kostel sv. Magdaleny u Zbytiny,
ekumenická bohoslužba, 17. 9. 2011*